

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 450 fil.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$, an 12 cor. $\frac{1}{4}$, an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Zilele păcii.

În frig mistuitor de putere stau cete de soldați, și așteaptă rezoluți porunca de atac. În viața politică stau față în față partide neînpăcate, fără vre-o speranță de a se înțelege. În societatea omenească stăpânește spiritul discordiei adunându-și puteri pentru o luptă deschisă.

Individul și-a pierdut pacea sufletului — și lumea, într'aceste stări, a așteptat ziua păcii, sfintele Sărbători.

E ziua aducerii aminte de Mântuitorul, pe care profetii din veacurile îndepărtate L-au numit: *împăratul păcii*, dar nu al păcii, ce o dă numai lumea noastră slabă — ci al păcii ce o dă El, deasupra căruia îngerii au cântat: »pace între oameni de bună învoire.»

El singur a predicat Evanghelia păcii, iar pe ai săi îi salută cu cuvintele: »pace vouă«

Cu ocaziunea sosirii acestor sărbători, să ne întrebăm: oare ne vor aduce și nouă pacea adevărată? Oare va străbate și în sufletele noastre zdrobite și lovite, pacea ce o dorește Mântuitorul, ca să stăpânească în lume? Sau doară va sbura numai pe deasupra ca și porumbul lui Noe, fără a-și afla loc de odihnă.

Și chiar această bunăînvoire nobilă lipsește acum dintr-oameni.

Lumea modernă a pus pond pe cultura externă, și astfel a neglijat cu totul cultivarea sufletului. Și în vreme ce pe deoparte, am ajuns stăpâni peste puteri din natură, și le-am pus în serviciul nostru, pe de alta, neglijând ceea ce a fost mai de lipsă — sufletul și moralul — ne-am trezit, că din sufletul nostru erump patimile și instinctele selbatice, ce fără cruțare fac din viața noastră o luptă sălbatică, neîntreruptă.

Atâta înstrăinare domnește acum, atât în viața privată cât și în cea publică, încât numai cu o societate păgână s'ar putea asemăna.

Și înzadar se constată acest fapt, căci factorii conducători ai societății consimtesc cu aceste stări, uitând de bunăînvoire și de dreptate — ca condiții ale păcii. Iar în frecările lor uită, că cei ce vor urma după ei, și mai puțin vor alege mijloacele.

La lumina rece a judecății, ușor putem înțelege că astfel de luptă numai păgubitoare poate fi, fie scopul ei ori cât de ideal.

Drept aceea în liniștea acestei sărbători trecute este de lipsă să ne scoborim în noi fiecare — de la mic până la mare — și să ținem o examinare minuțioasă a conștiinții noastre, ca să aflăm în ce măsură am cultivat dragostea și bunăînțelegere, și că prin ce am oonturbat pacea?

Pe calea veche, dacă a fost lipsită de morală, nu mai este consult a merge.

Trebue să ne deschidem inimile și să-le pregătim spre cele bine plătute lui Dumnezeu, curățind internul nostru și prefăcând toată ființa noastră într'un lăcaș plin de dreptate și bunăînvoire, întru care să se sălășluească adevărata pace arătată și propovăduită prin *Fiul lui Dumnezeu*.

Trebue să recunoaștem, că în focul luptei, adese-ori nu am lucrat cu bunăînvoia. Adese-ori cu încredere încăpăținată — ne-am apărat de mulțori păreri greșite și ne-am lovit unii cu alții pentru-că nu au fost cu toții de o părere. Unii au fost de credință, că numai o seamă sunt patrioți cinstiți și toți ceealalți, cari nu sunt în ceata lor, sunt trădători. Unii au crezut că sunt independenți, și ceealalți ascultă de porunca puterii — și aceste convingeri unilaterale sau practizate cu o cutezanță oarbă. În nici unii însă nu a fost destulă bunăînvoia. Pentru aceea și pacea a fugit așa departe de

toți, și de aceea e și atât de puternic sbieratul de luptă.

Să fim drepti cu noi înșine și cu alții. Să recunoaștem că și noi am greșit, dar nici pe partea altora nu a fost toată dreptatea.

Nu mai pe urmele dreptății se arată *pacea*.

Sărbătorile ce-au trecut sunt serbarea adevărată a iubirii lui Dumnezeu către oameni, pentru a le arăta cum să se iubească și ei între sine, sincer pentru a se statornici *pacea*, care întrece mărginita noastră minte. La căldura acestei iubiri a lui Dumnezeu, să lăsăm împrumutat a dospii și a răsări bunăînvoia și stima, și atunci și aceste sărbători vor avea influința oelei de întâi, ocupând pacea locul luptei urâte de Dumnezeu, — și venind *pacea*, ca un principe atotputernic, va topi armele necuviincioase de luptă, și în sufletele învrăjbite se va reînturna încrederea speranța și bunăînțelegere, — aceste arme puternice ale progresului și ale păcii; iar frecările dureroase, le va moderă focul dragostei adevărat creștinești.

P. Grapini.

Obrăznicie. Impotriva înființării propopiatului nost din Brașov s'a pornit în presa ortodoxă o campanie, care nefiind lipsită de umorul necesar, ofere publicului o lectură cât se poate de distractivă. S'au îmbrăcat în zale deodată și Revista teologică din Sibiu și stiuca obraznică *Deșteptarea* dela Brașov și postându-se ambele la porțile orașului, își ridică buzduganele și își scutură zalele. Cutezați numai spurcaților de uniți (vorba cutărui fost profesor seminarial în Sibiu) cutezați a veni aici în acest sfânt oraș ortodox, în care să cultivă cu ațâta abnegațiune virtuțile străbune — cutezați! „În contra acestui ultim mijloc de sporire, avem nădejde, că societatea brașoveană va opune cea mai aprigă rezistență și tăria de credință (vezi corespondința „Unirea” de azi) dovedită în mod atât de glorios de strămoșii noștri... Aici se vor înfrânge toate încercările de un zid puternic format din toate elementele societății românești, încheiate între un singur mănunchiu.

In acest punct incetează toate divergențele, și dacă după vorba Unirii, va fi nevoie de boicot (auzi aci!) un lucru care, până acum nu și-a aflat lăcaș în inima noastră, atunci de sigur toată societatea ortodoxă va trebui să boicoteze pe uniții turburatori ai păcii și dragostei frățești, și ca și strămoșii noștri să se păzască de ei, ca de ciumă."

Săraci de noi! Ne boicotează ortodoxii din Brașov! Ce pacoste mai e și asta pe capul nost! Ce lovitură grozavă, când marele Vlaicu va trece pe lângă noi fără să ne resalute, iar cei dela Deșteptarea își vor vâri mâna în pantaloni, când noi le vom întinde-o pe a noastră. Domnilor, ne e teamă, că nu o veți face!

Cvinevenalele preoților. Proiectul despre întregirea salarelor preoțești e gata, dar ministrul încă tot nu l-a prezentat până acum în dietă. Întregirea nouă se face prin introducerea cvinevenalelor, pe cari ministru le-a pus preoților în perspectivă deja cu începerea anului 1913. Un ziar din Budapesta anunță acum, că deși legea încă nu e adusă, totuși ministrul a luat în budgetul anului acesta 3,340,267 cor. pe cari le va împărți ca ajutor tuturor acelor preoți, cari au drept la cvinevenale.

Școlile industriale ale universității săsești.

Din Anuarul universității săsești, ce a apărut în zilele trecute extragem datele următoare, referitoare la școlile industriale în Agnita, Bistrița, Brașov, Mediaș, Sibiu, Cohalm, Sighișoara, Saszebeș și Orăștie. Acestea școli pe lângă sași, au fost cercetate și de unguri și de români și anume în următoarea proporție: Agnita, 159 sași, 17 unguri și 51 români;

Bistrița, 131 sași, 22 unguri și 69 români; Brașov, 218 sași, 38 unguri și 176 români; Mediaș, 181 sași, 57 unguri, și 72 români; Sibiu, 425 sași, 39 unguri și 193 români; Cohalm, 72 sași, 21 unguri și 27 români; Sighișoara 154 sași, 17 unguri și 22 români; Sebeș 80 sași, 9 unguri și 115 români; Orăștie 16 sași, 52 unguri și 146 români. Cu totul, școlile au fost cercetate de 1436 elevi sași 272 unguri și 871 elevi români. Românii mai bine sunt reprezentați la școlile din Orăștie, Sebeș, Brașov și Sibiu. Mai puțini sunt, în proporție la Sighișoara, Mediaș, Agnita, Bistrița și Cohalm.

Dintre meserii, cele mai îmbrățișate sunt: lăcătușitul cu 222 de băieți, măsuritul cu 350 băieți, păpucăria cu 211 băieți, cizmăria cu 214 băieți, croitoria cu 168 băieți și zidăria cu 155 băieți.

N-au fost îmbrățișate deloc: sticlăria, luminăritul, șepcăritul, facerea șinoarelor șel.

Elevii dela școlile industriale au fost împărțâși și cu stipendii în suma de vre-o 25 mii coroane.

Numai bucura ne putem când vedem 871 băieți români îmbrățișând meseriile, de bună seamă acelea, de cari avem mai mare lipsă. Și îndemnăm pe toți aceia, cari altcum nu și-ar putea afla un rost în viață, să îmbrățișeze meseriile, căci „orice meserie nu e rău omul să știe” și apoi „o meserie plătește cât o moșie” — zice proverbul românesc. —

Corespondințe.

Onorată Redacțiune!

În toată viața m'am interesat de lucrurile bisericesti și de progresele școlare și culturale în genere. Oficiul meu îndelungat

și diferit ramificat mi-a dat posibilitatea de a mă convinge destul de clar despre activitatea organelor școlastice la sate și despre progresul lor cultural în genere. Esperința făcută și prin compararea progreselor culturale la alte națiuni, me îndeamnă a reflecta la câteva puncte, publicate în „Unirea” Nr. 136, Marti 31 Decembrie 1912. n.

Nu mi-e atenția a-mi publica părerile așa cum sunt scrise, ci aș fi vesel dacă On Redacție ar putea folosi câteva date la concepția diferiților articoli ocașionali, referitor la mersul și progresul școlar și cultural la satele noastre, special la cele din internul Ardealului, cari sunt cu mult mai rămase decât cele dela periferie, locuind între Maghiari și între înaintații Sași.

„După un an”. Soarta tristă la multe școli românești este bine conșcută; la multe aceste școli însă nu organele administrative poartă vina miseriei, ci senatele școlare prin indolența lor, aduc școlile la sapă de lemn. Aici nu poate ajuta numai controlarea intensivă a școalelor din partea forurilor superioare școlastice cel puțin la duoi an odată.

Școlile neglijate sunt de obicei acelea, în cari sate preotul și învățătorul să înțeleg că: „pisica cu cănele” Ne aflându-se în astfel de sate nici un cărturar cu influință asupra popii, face dânsul în toate lucrurile bisericesti și școlare ce vrea ordonă ca am pașa la Turci, învățătorii abzie și satul românesc fără învățator. Preotul, care după ș ar fi dator să suplinească învățătorul e ocupat, nu ține școală, iar școlarii umblă de capul lor pe stradele satului, demoralizându-se în toate privințele. —

Astfel de sate sunt cunoscute la Blaj și sunt în abundență, chiar și eu cunosc câteva cu toate consecințele lor demoralizatoare — „Barometrul” despre activitatea preo-

FOIȚA.

Fata sherifului.

Poveste istorisită de unul, care cunoaște Egiptul.

1.

În sheria lui Mehemet Ali, cartirul arab cel mai ales al Cahirei, dai de casa bătrânului Hagi Hamed el Homs. E o clădire înaltă, spre uliță cu câteva găuri, ceaduc cu ferestrele. Curtea e frumos pardosită. Îndată ce intri într'nsa, îți mângăie urechile sunetul unei fontene în mijlocul unui lighian mare de marmoră roșie. Jur împrejur se întinde o colonadă coperită, în carea se deschid ușile unei mulțimi de odăi. Pe lângă păreți vezi divanuri moi cu covoraș scumpe; ele par'că te chiamă la odihnă. Iară în anghieri îți dau ochii de narghileuri, pipe de apă cu ciuturi prețioase, pururea gata pe sama oaspeților bine văzuți, pe cum o cere aceasta bunăcuviința arabă. Bunul Hamed era din Sitia din cetatea Homs și de aceea îi ziceau „el Homs”; dar el a fost neguțător multă vreme pe Nil, și după ce scociorase mulți bani din pungile scumilor săi coreligionari, și-a cumpărat casa aceasta. Aci se cuprindea cu multă liniște sufletească cu dulce far niente, căruia Arabul innaivitatea sa îi zice „chef”, adică tigneală. Incolo nu-l durea capul de ceea ce să întâmplă în lume

și numai aceea îl supăra, cum de nesfârșită îndulungă răbdare a lui Allah nu a spedit deja de mult pe toți necredincioșii în iad, unde le este locul după cuvintele profetului.

Moslimul acesta evlavios se înălța peste soții săi de rând prin trei însușiri: întâiu spunea sus și tare, că a făcut pelegrinajul și în urmăre avea dreptul de a-și da numirea onorifică de hagi. Apoi avea barbă albă, ceea ce, pe cum se știe, este semnul infalibil al înțelepciunii celei mai adânci, care împodobește pe cel ce o poartă. Și în sfârșit purta el pe cap gemma sau turbanul verde și așa dar era un sherif, un pogoritor al profetului.

Omul acesta cinstit ședea așa dar într'o zi frumoasă în selamlicul său, — așa se numește partea casei menită bărbaților, — și se cuprindea iarăși cu cheful, carele și-l îndulcea cu șișa, adică bând tutun din nargileea. De odată intră Ali, servitorul cel negru, și anunță o vizită: Ahmed Giurnali e afară și va să intre.

„Spune-i, să intre, și poartă grije de cafea și de o șișa”.

În vreme ce Ali s'a dus, să plinească porunca, bătrânul zicea întru sine: „Ce va oare acest tinăr giurnali (ziarist)? El încă este prietinel Francilor și al inovațiilor eretice. Cui i-ar fi și trecut prin minte, pe când eram tinăr, să povestească oamenilor noutățile pe niște foi de hârtie? Că doară

ce alt scop au cafegiii și proprietarii de băi? La aceia ați loc și vreme berechet, ca să imbeți pe scumpii tăi prietini cu minciuni. Spre așa ceva nu este de lipsă nici un jurnal. Doară profetul încă n'a avut nici un jurnal! Pe când eram tinăr, scriam pe hârtie numai sentențe evlavioase și stihuri din Coran, pentru ca apoi să o dea bolnavului, să o înghiță. — și ori cine se făcea sănătos, numai să fie înghițit destule hârtii de acelea. Dară Francii și acești tineri effendi (știutori de carte) tipăresc pe hârtie și apoi o lapadă. De ce o mai și tipăresc? Și dacă oare cine e bolnav, îi aduc pe un hachim (medic) franc, și acela încă scrie pe o hârtie, dar în loc de a o da bolnavului, să o înghiță, căsenii o duc din casă. Cum ar putea ea așa, să folosească? — O, acești Franci, acești necredincioși! Alunge-i Allah pe toți din țară, că e vremea! — Ași vrea să știu, ce va fi tinărul acesta învitor dela un hagi și sherif bătrân ca mine?”

Hagi Hamed el Homs avu destul răgaz spre a se gândi la toate acestea. Doară a trebuit să treacă câtăva vreme, până ce Ahmed putu să lapede încălțămintele sale europenești și apoi să apară sub perdeaua intrării. Avea stat înalt și svelt și era îmbrăcat europenește. Pe cap avea un turbuș, un fez înalt, cum se obicinuieste în Egipt, iară pe nasul lui călăriau niște ochilari.

șilor și învățătorilor în 40 de ani din urmă este statistica analfabeților.

După 40 de ani de când e cercetarea școlii prin lege obligată, sunt încă 72% Români analfabeți —

Mi-e cunoscută esistența și acest fel din Comitate, unde pe lângă toată inteligența și dibăcia senatului școlar stagnează învățământul, prin agresiunea organelor administrației — un astfel de comitat este al Clujului unde se află talentatul și energicul protopop Dr. Dăianu.

În ambele categorii de școli: atât acolo unde e „Pașa” pretorele sau Viceșpanul, precum și în satele sub Pașalical preotului local, — în cultura socială cam remas, — ar ajuta foarte mult controlarea, superioară...

Revista teologică din Sibiu, ar face numai un bine creștinesc și o datorință bisericească ortodoxă, când ar lăsa Protopopiatul gr. cat. din Brașov în pace și să controleze organele bisericesti din Brașov în oficiul lor.

Aici înfundul Scheiului în Suburbii locuit Români numiți trocari, este o casă săsească de rugăciuni, așa numiți mucări. Casa aceasta a mucărilor e foarte bine cercetată de parohieni români, cari biserica lor nu o cercetează de loc. Aici e lucru și teren de activitate pentru Revista teologică...

Circularul protopopului al Bistriței avea un efect mai bun și mai general, să fi fost acela publicat pentru toate protopopiatele din Arhidieceza.

Adunările și petrecerile populare cu ocaziunea prelegerilor și conferințelor, sunt cu scop și cred că sunt din partea tuturor binevenite.

Taxele de intrare pentru tineret pot fi mai scăzute — feciorii 40, fetele 30 fil.

Cina pentru cărturarii streini din par-

tea preotului și învățătorului local, astfel cum e publicată, după părerea mea, nu e practică.

Scopul prelegerilor și convenirilor este, instruirea țăranului în toate, în cele științifice, a scrie și a citi etc. precum și în purtarea socială.

Iar purtarea socială, numai în concerte teatro, petreceri, pecum și la mese comune se poate învăța. Numai atunci se poate instrui, când se afla instructorul împreună cu învățăcelul.

Separatismul nu e cu scop. Masa e potrivită într'un local comun corespunzător cărturării și țăranii, cari doresc a lua parte. Pentru mâncări să se plătească din partea participanților în preț înainte deja fixat. Beutura fiește care cât comandă, atât plătește.

În timpul mesei se produc corurile școlare, corul plugarilor, etc. feciorii se pot arăta prin producțiuni în jocurile naționale.

Astfel îmi închipuiesc eu masa pentru cărturării streini și pentru poporul local, care dorește a participa.

Cum vine preotul și învățătorul să plătească din punga proprie?

Ba mulți nici nu sunt în stare mecanică de a aranja o masă.

Brașov, 1913. la 4. Ianuarie n.

Tinărul din Dumbrău.

Sfintire de biserică și încăceva.

Vin a relata despre două lucruri petrecute în decursul anului acestuia în frunțașă parohie din tractul Reghinului: Cașva și filia acesteia Glăjărie. În Cașva sau ridicat case nouă parohiali iar în Glăjărie biserică.

Binecuvântarea caselor parohiali s'a făcut încă în 19 Maiu 1912 cu ocaziunea

sinodului de primăvară fiind prezenți toți preoții tractuali. Deși acestea căsi sunt edificate cu mult gust și sunt o mândrie a noastră, totuși nu s'a aflat nime dintre atâția preoți, cari să relateze în public acest fapt îmbucurător. Măcar să știe cât de greu se fac pentru preoții noștri — chiar și din bani gata — case, cari să coaste la 15 mii cor. ca acestel... Laudă acelui popor și frunțașilor săi conducători!

Biserica din Glăjărie s'a binecuvântat în 19 Dec. 1912, în ziua de sf. Ierarch Nicolae. Aceasta zi a fost de mare însemnătate și de nespūsă mângăiere sufletească pentru credincioșii acelei filii. Biserica de până acum era o ruină, încât abia se mai putea servi în ea, iar astazi acest brav popor ascultă slujba dumnezească într'un locaș vrednic de Dumnezeu, atât ca edificiu cât și în ce privește aranjamentul intern. Fiind poporul nostru din Glăjărie puțin, prin decis conzistorial i-s'au alăturat și două cătune ale Cașvei: Larga și Fundoia. Cu toate abia formează 40—50 familii și aceste, începând cu avere în bani de 2000 Cor., iar alta nimic, azi au biserică, ce cu admirabilă-i pictură în adevărat stil bizantin de A. Zeiler costă 12 mii coroane!

Sume mai mari le-au venit în ajutor dela Majestatea Sa 200 cor., Exc. Sa Mitropolitul Mihályi 200 cor., Ioan Pop, inv. penz. 100 cor., Reun. bis. arhid. 100 cor. și banca „Mureșiana” 100 cor.

Avea deci să serbeze acest brav popor mic cu mare bucurie la ziua sfintirii bisericii sale!

A și făcut pregătiri frumoase în speranța unei îngamădiri mari de străini dimprejur după obiceiul.

Speranțele îndreptățite nu le-au fost înșelate.

Mulți săteni străini au luat parte la

„Salamum aleik, stăpâne al casei acesteia”.

„Aleik es salam”, răspuse stăpânul ridicându-se de pe divan. „Alf alan vasachlan, — de mii de ori bine ai venit și te odihnește”.

„Isaiak? — Cum te afli?” întrebă oaspele.

„El hamd ul illah, tajib. — Laudă lui Dumnezeu, bine!” fu răspunsul.

„Chef halak, — cum e tigneala ta?”

„Șebed, — puternică”.

„Mabsut, — sănătos?”

„Aivah, mabsut, u bardok quais? — da, sănătos, și la tine toate sunt bune?”

„Kullu taibin, — toate în ordine, mulțămită lui Dumnezeu.” Și apoi se începe din nou salutarea întreagă cu schimbarea persoanelor.

Ali aduce într'aceea nargileaua cu jar, vără ciutura cea groasă în uriașă sa gură, trage de câteva ori aer prin țevă, ca să aprinză tutunul umed. Apoi șterge ciutura de galopia sa murdară, adevă de lungul caftan, și apoi o dă oaspelui. Stăpânul și oaspele slobod apoi cu răvnă nuori de fum în văzduh, iară servitorul aduce cafeaua în niște fegii mititele și le așază înaintea stăpânului și a oaspelui. Au supt beutura aromatică, și acam începe stăpânul din nou: „Halal embarak.” — binecuvântarea a intrat, de când petreși aci.

„Allah jobarik, ja abu Phikme, — Dum-

nezeu te binecuvinte, părinte al înțelepciunii”, răspunde tinărul. Măgulit își netezește bătrânul simbolul extern al înțelepciunii acesteia, adevă alba sa barbă. „Alah binecuvinte gândurile tale, ca tu încă să grăești înțelepțește, tu bunăplăcerea ochilor miei”.

„Dăruiescă-ți tinerete vecinice, dăruitorule al bucuriilor. Zilele tale fie fericite și mâna ta fie deschisă, ca cerșitorii să primească, ceace dorește inima lor”.

„Asta e voea profetului, fiul meu, a rareori a cerut vre-un sărac dela mine înzădar milă, că Mohamed — fie binecuvântat numele lui — încă a fost sărac”.

„Știu! Numele lui Hagi Hammed el Homsî e cunoscut pentru milostenia ce-l poartă. Dară sunt și alți rugători, — nu numai de cei săraci, căroră mâna ta le întinde parale”.

Stăpânul își gândi: „Așa dar așa-ți e scopul?” Ca toți Arabii era și el sgărcit și lacom și bănuia în urma cuvintelor lui Ahmed o năvală asupra pungii sale. „Vremile sunt grele, prietine al sufletului meu! Articlii de traiu se scumpesc tot mai tare și banii gata se răresc”.

„O știu, părinte al milei”, îi intrerupse tinărul, „am venit, să-ți spun, că tu poți să dobândești mulți galbini, dacă vei asculta de cuvintele mele”.

„Ce zici, galbeni? Auzi, Ali, mișelule, pierdevară, cafea! Puteai să aduci deja de mult cafea proaspătă! Și șisa ta stă să se

stingă. Ali, leneșule, adu îndată tembek, ¹⁾ pe seama prietinelui meu! — Așa dară știi galbeni pe sama mea? Allah binecuvinte, pe ficiorii tătâne-tău. Spune-mi, unde-i voi afla?”

„Tu ai o fată, părinte al înțelepciunii și al vârtuțiilor”.

„O fată? Firește că am o fată! Ce te privește pe tine Hanifa mea?”

„O, ea este frumoasă ca o huri a raiului, frumoasă ca luna plină, și părul ei scâlpește ca aurul. Pielea ei este mai albă decât hârtia, pe carea scriu, și sprâncenele ei sunt mai negre decât cerneala”.

„Pedepsi-te-ar Allah! Unde ai văzut fata mea?”

„Pe promenada Șubra Vineria trecută. Ochiul ei lucia asemenea stelelor cerului, și mâna ei era mai mică decât a unui prunc, cântarea ei suna ca a bulbulei, ²⁾ ea...”

„Dar de unde știi tu, toate acestea? Doar o ai văzut fără de burca ³⁾ și ai grăit cu ea?”

„Nici de cum, ci acestea mi-le închipuiesc. Doară ea are niște picioruțe”.

„Dar acum ține-ți gura, omule de nimica, ereticule! Nu știi, că nu se cuvine a cănta la femeii străine? Și de altmintrea ce te privește pe tine fata mea?”

¹⁾ Tutun persesc.

²⁾ Privighitoare.

³⁾ Vâl.

veselia fraților săi, cari în Glăjărie trăiesc între atâția Unguri. Și ne-am convins de ajutorul ce și aceștia l-au dat cu drag.

Singură preoțimea din district a strălucit prin absență, pătând astfel numele bun, ce-ar trebui să-l aibă în urma înălțării acestor fel de solemnități.

A luat parte pe lângă preotul S. Zehan, singur protopopul Arton M. Popa, delegatul metropolitului la sfințire, predicând pe înțelesul tuturor despre „sf. Nicolae și împărțirea sfinților“, închinată fiind biserica sf. Vasile cel mare.

Ținând cont de împrejurările locale, curatoratul s'a îngrijit ca să ne prezentăm în mod demn și înaintea străinilor. Cu multe greutate și prin sprijinul unor oameni de inimă a arangiat seara o șezătoare populară în Glăjărie, în școala de stat și la străduința inv. din Cașova F. Pop s'au jucat și două piese teatrale: „Vlăduțul mamei“ și „Țiganul cătană“. Protopopul a ținut conferință despre „Credință, limbă și port“; S. Zehan „Viața lui Isus“ cu Skiopticonul. Toate au reușit destul de bine, dar ca un fir roșu s'a observat peste tot lipsa preoțimei noastre. Din învățători au luat parte 3, ținând strana cu dansii inv. Moldovan din Reghin.

Abstrăgând dela aceasta împrejurare, avem mângâierea, că s'a săvârșit un lucru bun și prin aceasta biserică ne-am întărit în acest loc expus la multe ispite. Incheiu cu vorbele predicatorului: „Laudă și cinste fie turmă mică, pentru că ai ridicat credinței și limbei tale adăpost mândru și trainic. Fii deplin mângâiat și mândru și tu păstor cu multă stăruință în bine!“

Un participant.

Petreceri.

Sfințire de școală, teatru și petrecere în Bologa. Duminică în 12 Ianuarie 1913 s'a ținut sfințirea noului edificiu școlar, ridicat cu mari jertfe în comuna Bologa. A fost o frumoasă serbare de bucurie, la care a luat parte întreg satul, bătrâni și tineri, veseli, că au ajuns se vadă și în Bologa edificiul măreț al culturii românești. Seara apoi a urmat o producție teatrală, arangiată de membrii societății de lectură din Bologa cu concursul pruncilor de școală. S'au predat dialogurile școlare despre Ione, beție și piesele comice: Țiganul în țirg, țiganul în căruță și țiganul cătană. Toți actorii s'au achitat bine de rolurile lor. Așa tinerii Ambrosie Petrișor, Ioan Potra a Luchi, Simeon Coroi, Vasile Potra, Ilie Resteman și Ilie Potra, dar mai ales cei trei dintâi, Ambrosiu Petrișor și Ioan Potra a Luchi în 2 roluri, mai departe Simeon Coroi în rolul Șofroniei — au fost neintrecuți, producând mult haz și fiind mereu chemați pe scenă. După teatru a urmat petrecere țărănească cu joc până în zori, care a decurs în mijlocul unei veselii ce nu se poate descrie și într-o ordine exemplară. Venitul petrecerei a fost 47 coroane, din care subtragându-se spesele de 17 coroane, a rămas un venit curat de 30 coroane, din care s'au dat 4 coroane societății de lectură pentru augmentarea bibliotecii iar restul de 26 coroane sf. bisericii.

Teatru și petrecere în Ciucea. În presara anului-nou tinerimea din Ciucea a dat o reprezentație teatrală foarte bine reușită, predându-se piezele: „Dragoste incurcată“ și „Țiganul cătană“. În cari actorii au fost toți la cîmărea chemării spre mulțumirea tuturor. După teatru a urmat petrecere cu

joc țărănesc până în zori. S'a realizat un frumos venit curat pe seama bisericii și școlii.

Teatru și petrecere în Poieni. Curatoratul bisericii gr.-cat. din Poieni (Kissebes, cott. Cluj) invită cu drag la producția teatrală urmată de joc ce se va aranja cu concursul tinerimei din loc în sala școlii confesionale. — Luni în 20 Ianuarie (a doua zi de Bobotează). Se vor juca piezele: „Așa a fost să fie“ și „Nunta țiganului“ — iar după teatru va urma petrecere cu joc până în zori. Inceputul la orele 4 p. m. Taxa de intrare de persoană 50 fill. — de familie 1 coroană. Venitul curat e destinat întreg în favorul bisericii și a școlii. Invitări speciale nu se fac, ori-ce oaspeți însă sunt bineveniți

Reviste.

Războiul din Balcani. Tratativile de pace între delegații confederației balcanice și cei turcești s'au întrerupt și deocamdata nici nu sunt prospecte, că se vor relua din nou. Turcii țin morțiș la orașul și vilașul Adrianopolului și la insulele egeice. Nu sunt aplicați a ceda în privința aceasta nimic, mai bine zic, că vor continua lupta până la ultimul soldat. Puterile europene sunt astfel silite ca să intervină într-o formă oare-care în Constantinopol, făcând presiune asupra guvernului turcesc, ca să cedeze. În zilele proxime să va vedea, de va avea și acest pas diplomatic vre-un rezultat

„Ce mă privește fata ta? Allah lumineze-ți mintea! Mi-o vreau de soție, părinte al bărbii albe!“

„De soție? Da — de soție?“ Pe bunul Hagi Hammed parcă-l lovide damblana. Scăpă din mână mațul nargileanei. „Ce, doar ai beut vin, de îndrăznești, să poftești pe Hanifa mea? O, sumeția tineretului, o, stricăciunea năravurilor! Acest băețandru vrea fata mea! Cine ești tu, de cutezi, să pețești fata unui șherif?“

„Cine sunt, știi și tu! Sunt feciorul tăne-mieu Mohammed Ahmed și mă chiamă Ahmed Abdallah. Sunt un musanif¹⁾ și proprietarul ziarului „el masr jdid“, care-l ceteșc oamenii din toată Cahira și și afară de Cahira, că o împărțesc în cinci sute de exemplare“.

Bătrânul într'aceea își veni în ori și începu a turba asupra lui Abdallah: „Așa dar un scriitor pețește fata unui pogoritor al profetului! Allah îngăduie, să crească mulți

oameni, și fiește căruia îi dă alți creeri. De tine însă parcă și-a uitat, când a împărțit creerii. Altmintrea și-ar căuta, să înțeleagă, că ai cerut un lucru cu neputință. Havifa mea și un scriitor! Dar asta purcede de acolo, că necredincioșii, — Allah arunce-i pe toți în mare, — s'au așezat în țara evlavioșilor musulmani și otrăvesc sufletele tineretului. Îți stă mintea în loc. Un beutor de cerneală pețește pe Hanifa mea! De voui spune asta mamei sale, îmi scoate ochii din cap. Să-ți dau desfătarea zilelor mele, bucuria bătrânețelor mele, și tu nu ai făcut nici măcar hagiul²⁾, pe cum se cuvine fiește căruia moslim de omenie. Dacă în tineretele mele s'ar fi încumetat un scriitor, să aibă un gând așa de sfruntat, s'ar fi făcut de batjocură și de ocară la tot poporul. În toate cafenelele, la barbieri și în giammă³⁾ ar fi zis de descreeeratul, carele și-ar fi ales de soție fata unui șherif cărunț. — Dar nargileana ta nu mai dă fum, — he Ali,

¹⁾ Pelerinajul la Mecca.

²⁾ Moșee.

pierdevară, adă jar în pipa oaspelui meu! Tu încolo ești cuminte, tinărul meu prietin, dar azi noaptea și-a cuprins spiritul. Dar și-ar fi căutat să socotești, că eu sunt un pogoritor al profetului, iară tu ești un katib¹⁾ foarte de rând“.

„Dar eu nu sunt katib, eu sunt musanif, giurnali și am un ziar, carele în toată Cahira —“

„Taci, nebunule! Un beutor de cerneală ești, un măzgăitor de hârtie, un înoințor, un —“

„Nu huli, rogu-te, lefteria mea! Unde e înțelepciunea bătrânețelor tale? Fie-ți rușine de vorbele tale! Adevărat că tu nu cunoști frumoasa artă de a lega cugetele; dar eu o cunosc și câștig cu ea atâta aur, cât sunt hotărît, să-ți dau pentru Hanifa ta 5000 de piasteri²⁾“.

(Va urma).

¹⁾ Scriitor.

²⁾ Ceva mai bine de 1000 c.

NEUMANN M.

furnizor imperial & regesc cameral și de curte,

Cluj, piața Mátyás király 14.

Pardesiu dela 32 Coroane în sus.

(45) 39-44

Mare asortiment de vestminte bărbătești, de juni și de fete.

Catalog se trimite gratuit și francat.

Costume de modă dela 36 Cor. în sus.

Incordarea română—bulgară pare, că în zilele din urmă a mai lăsat din ascuțiș. Foile mai de seamă europene anunță, că tratativele dintre domni Danef și Take Ionescu au fost reluate și Bulgaria acordă ceea-ce pretinde România. E acesta totuși un semn spre bine după știrile alarmante ale ultimelor săptămâni, cari spuneau de un războiu inventabil între România și Bulgaria respective România și Rusia. Situația e însă cu toate aceste tot extrem de gravă.

Rusia protectoară. Rusia pela Rusciuc, ia trimis Bulgariei următoarele: în 8 Decembrie 4000 lăzi munițiuni și 25 milioane franci în aur; în 14 Decembrie 12.500 lăzi puști, munițiuni și haine; în 15 Decembrie 30 tone haine, 6 tone echipament sanitar și 4 tone albituri; în 16 Decembrie 450 cai; în 17 Decembrie, după declarațiile foii oficioase bulgare, 3 căpitani ruși, 4 oficeri și 32 suboficeri ruși au intrat ca voluntari în armata bulgară; în 20 Decembrie, bulgarii au primit ca voluntari o mie de tunari cazaci și ruși; în 24 Decembrie, tot peste Rusciuc, au sosit în Bulgaria 1500 lăzi munițiuni, haine de iarnă și albituri; în 28 Decembrie au așezat la Dedeagaci 28 tunuri grele sosite din Franța și tot în ziua aceasta au sosit mulți cai pentru miliție.

Sârbia până acum a primit următoarele: în patru rânduri voluntari, cu deosebire tunari, de vre-o câteva-ori 1000—1500 oameni, câțiva oficeri, mai ales întăriturile dela Valjevo—Seragujevaci. La sfârșitul lui Decembrie au sosit la Saloniki, pentru Sârbia 6 aeroplane franceze. Chiar și acum staționează la Reni și Galaț mai multe vapoare sârbești, cu misiunea să preie transporturile mai mari ce sosesc din Rusia.

Cronică locală.

Invălmășala sărbătorilor și multele mizerii ce trebuie să le întâmpini din prilejul sfârșitului de an, au făcut să uităm a oameni, că damele noastre n'au lăsat să se stângă în inima lor nici de data aceasta sfântul sentiment al dragostei și al milei pentru cei năcăjiți și năpăstuiți.

Doamnele *Livia A. Domșa* și *Leontina Dr. Raț* au fost incredințate să adune dela cei ce au pentru cei ce n'au.

Deși lipsiți cu toții în acest an de criză financiară și de mare scumpete, totuși inimile blăjenilor nu s'au închis. S'au adunat 326 cor. pentru a cumpăra haine băieților de școală și ucenicilor de meserii din prilejul Sf. Sărbători. Să li-se oprească în ochi lacrima, când vor simți că și de ei este cine

să se îngrijască și să le facă un ceas vesel în mijlocul bucurii tuturor. Și cum numărul celor lipsiți trecea peste sută, amândouă reuniunile noastre: A femeilor și a meseriașilor s'au grăbit a mai adauge câteva sute de coroane la suma colectată spre a putea mângăia pe toți. Impărțirea hainelor s'a făcut Mercuri d. a. în prima zi a Anului-nou, fiind de față Exc. Sa Metropolitul Victor, marsle patron și părinte al copiilor lipsiți, comitetele celor două reuniuni și număr os public. Sefbarea a început-o corul clericilor cu o colindă, a declamat un elev, o fetiță și un ucenic, a vorbit presidentul meseriașilor prof. Precup și a cântat la încheiere iar corul clericilor.

Eu greu să schițezi în o scurtă cronică felurile simțeminte, ce îți năvălesc în suflet, în aceste clipite. Câte fețe suferinde, câți ochi înlacrimați, câte fețe îmbujorate de căldura veseliei și câte buze desfăcute și gata de a rîde cuprinse de bucurie naivă și nevinovată la vederea darului căpătat!

„Fericiți cei milostivi!”

A doua-zi de Crăciun un grup de tineri meseriași au aranjat în sala hotelului Univers o reprezentatie teatrală, predând piesele: *Bilet de tramvai* de Grigore Mărunțeanu și *Cinel-Cinel* de V. Aleșandri. Amândouă piese ușoare și pline de scene hazlii. A escelat, ca în totdeauna d. *Augustin Gruța*, având rolul principal în amândouă piesele. În o trupă ambulantă compusă din diletanți, d. Gruța ar fi o achiziție prețioasă. O frumoasă apariție a fost d-șoara *Victoria Cristian*, pe care acum am văzut-o de întâia-ora debutând în un rol mai de seamă. Bine au jucat și d. *Emil Rozor*, care poate era prea tinăr pentru rola lui de moș și d-șoara *Maria Puia*, care era o draguță terancă. D-șoara *Viorica Maniu* și celelalte fete și mai îmbrăcați cu toții în costume naționale au plăcut foarte mult.

Venitul a fost de câteva sute de coroane, fiind de față numeros public.

Cronicar.

Colecta pentru copii săraci.

Au contribuit: Exc. Sa metrop. Victor, 50 c. I. B. Hodoșiu, 10 c. T. Novac 6 c. I. M. Moldovan S. P. Mateiu, dr. I. Maniu, dr. V. Szmigelski, Elena dr. Pop, George Bărbat, Augusta dr. Szabó, Cancelaria dr. Nestor, Eugen Nicola, Amalia Smigelschi câte 5 cor; N. Baci, Valer Suciu, I. Negruț, Cosmuța dr. Pop, Petru Moga, E. Bodocan, A. Stupar, dr. O. Prie, Elena Nestor, dr. V. Macaveiu, dr. A. Nicolescu, Iacob Popa câte 3 cor; Ana St. Pop, I. B. Micu, Victor Aaron, N. Costea, Maria Kampf, Amalia Papiu, Elena Trifan, Virginia dr. Chețian, Iosif Hosszu, Selma Precup, Roza Solomon, Virginia Precup, Gavriil Precup, Petru Solomon, R. Muntean, Ilie Mircea, fam. Negruț, N. N., Victoria Ungurean, Lucreția Domșa, Leontina Ciura, Adrian Nyergeș, A. Jenășel, Iuliu Bartoc, dr. I. Sâmpălean, dr. C. P. Lupu, Amalia Grama, Valer Iozon, George Muntean, Roza Șerban, Eva Moldovan, prof. S. Pop, Sim. Muntean, Luca Rusan, Maria Suciu, N. Negruț, Leontina dr. Raț, Sever Pop, dr. A. Rusu, Carol Nagy, dr. D. Szabó, Valeria Ullacan, Ioan Moldovan, Victor Muntean, Alesiu Pop, Iuliu Busoiu, Stefan Roșian, Librăria semin., Miți Gaja, Helena Fodor, Maria Caliani, Valeria Domșa, Traian German, V. Moldovan, Ioan Moldovan, Livia Domșa câte 2 cor;

Ioan Pop, Amalia Mezei, Ioan Băgăian, Ioan Pușcaș, A. Nyergeș, Al. Șilea, A. Comșa, S. Dragoș, dr. C. Ordace, A. Borza, Letiția Petricaș, Iuliu Maior, V. Costea, G. Halász, Petru Suciu, Otilia Mureșian, I. Săsărman, N. Pop, Leni Muntean, Gavriil Pop, Victor Pop câte 1 cor.; N. N. 50 fil., N. Chici-dean 1 cor. 10 fil., S. Murza 40 fil., N. N. 40 fil., O. Măcelar 50 fil., N. N. 40 fil., vād. Oltean 1 cor. 50 fil., E. Oltean 1 cor. 50 fil. Total 325 cor. 30 fil. X. Y. 70 fil. 326 cor. Aurel Trifan: 1 costum. Blaj, la 1 Ianuarie 1913. *Livia Domșa, Leontina Raț.*

Noutăți.

Din dieceza Orăzii. La Ss. Sărbători ale Crăciunului s'a hirotonit întru preoți profesorii gimnaziali din Beiuș; Cl. Domni Dr. Constantin Pavel și Dr. Petru Hetco; precum și clericii absolv. On. Alexandru Bretan, Mihail Dănilă și George Pinteau.

Din Sibiu. În 5 Ianuarie a făcut reuniunea femeilor pentru înfrumșetarea bisericii gr.-cat. de acolo, în frunte cu dna prezidentă Elena dr. Isac, un pom de Crăciun pentru copii de școală, când s'au distribuit între 73 copii 18 părechi de ghete, 20 pantaloni, 10 rocuri, 10 flanele, 50 metri stofe de haine, 8 căciuli, 6 cărpe, material diferit pentru lucru de mână, 62 cărțile potrivite, 73 colăcei, zaharicale, smochine etc.

Distribuirea a fost precedată de o po-trivită producțiune școlară cu cântări și declamațiuni dată din partea copiilor școlari sub conducerea învățătorului Romul Butezan, după care directorul școlii, protopopul Nic. Togan, a relevat în cuvinte simțite însemnătatea sărbătorii Nașterii Domnului, a îndemnat școlărima la purtare bună, diligență și recunoștință față cu binefăcătorii sai.

Darurile distribuite școlarilor au fost procurate prin colecte, cari au dat frum-sul rezultat de K. 254-69. Pe lângă colectele în bani au intrat în același scop și diferite daruri în natură dela mai mulți particulari și firme comerciale.

Tuturor celor ce au contribuit la să-vârșirea acestui act de binefacere le mulțu-mește: Direcțiunea școlară.

Răscumpărarea felicitărilor. On. *Aurel Harșan*, paroh în Cenade și-a răscumpărat felicitările de Anul nou, dăruind 4 cor. la fondul „Unirea” de zi. — Superioarele și elevele Internatului de fetițe au dăruit 12 cor. fondului acelu Internat, ca răscumpăra-re felicitărilor.

Logodnă. Sabin Solomon și Octavia Damian logodiți. Felicitări.

Emke. Din raportul anului expirat publicat de reuniunea culturală maghiară Emke reținem următoarele: Averea re-uniunii e 3 milioane 7 sute mii. Ve-nitele anuale se urcă la 316 mii coroane din cari s'au dat clădirilor școlare 111 mii, iar pentru școala săcuiască agricolă din Algyogy 35 mii. Raportul dă amănunte despre in-tensa acțiune, ce a întreprins-o reuniunea pentru mântuirea boerilor scăpătați din Ardeal.

Nouă cale ferată. După cum scrie o foaie săsască, între Sănmărtin și Me-diaș e plănuită o nouă cale ferată.

Teatru în Silvașul de câmpie. În 8 Ian. a. c. st. n. (a 2 zi de Crăciun) sa aranjat, din partea tinerimei gr. cat. din Silvașul de câmpie, sub conducerea D-lui Ioan Botea inv. gr. c. o producțiune teatrală declamatică. Punctul mai însemnat din program a fost: „Răsplată păcătosului“ piesă de Crăciun în 3 acte, pe cum și disertația; Despre credință, învățătură și harnicie cetită de Dl inv. A fost un moment înălțător pentru credincioșii din comuna noastră cari până acum n'au văzut așa ceva. Ar fi de dorit că în toate comunele de pe câmpie să se aranjeze astfel de producțiuni. Prin aceasta sar trezii și câmpia din întunerecul ce o apasă.

Venitul întreg a fost 83 cor. 80 fil. din care subtrăgându-se spesele, a rămas venit curat, pentru procurarea recvizitelor școlastice suma de 50 cor. *Grindean Tănăsă* curator. *Ales. Lupan* paroch gr. cat.

Convocare. În conformitate cu §-ul 13 din statute convocăm prin aceasta a IV-a adunare generală ordinară a „Reuniunii de înmormântare din districtul protopopesc gr. cat. al Sibiului“ pe ziua de Duminică în 26 Ianuarie st. n. a. c. la 11 oare a. m. în localul școlii populare gr. cat. din loc cu următoarea ordine de zi: 1. Înaintea adunării generale îi va premerge ținerea ședinții conziliului de direcțiune. 2. Raportul conziliului de direcțiune pentru anul 1912. 3. Cenzurarea rațiociniului pre 1912 și darea absoluturului.

Dacă membri reuniunii la termenul indicat mai sus nu se vor întruni în numărul prevăzut adunarea generală se va ținea negreșit Duminică în 2 Februarie st. n. a. c. la aceeași oară și în aceeași localitate cu atâta membrii, cu câți se vor prezenta. *Iuliu Bardosy* director, *Pompiliu Simonetti* secretar.

Advocat nou. *Dr. Ioan Iuga* avocat, aduce la cunoștință că și-a deschis cancelaria advocațională în Zălau (Zilah) strada Rakóci nr. 8.

Rectificare. Dl maior Popa din Brașov a dăruit 4 cor. fondului cultural și nu 2 după cum din greșală s'a tipărit.

Publicațiune. Târgul de vite în Szászsebes să va ținea în 26, 27 și 28 ianuarie și târgul de mărfuri în 29 ianuarie 1913. Szászsebes, la 14 Decembre 1912. Magistratul orașenesc.

Necrolog. † Teodor Panletti preot din Beșinău a repausat în 9 Ian. a. c. în etate de 65 ani în anul al 34-lea al preoției.

Posta Redacțiunii.

Pribeagul. Una am dat-o, celelalte au șiruri bunecele dar prea puțin îngrijite.

D. c.

Luna ca un foc răsare
Și să urcă încet pe cer
Iar la stâlpul porții tale
Cântă jalnic un greer(!)

La societatea comercială pe acții „CONSUM“ în Blaj
află aplicare imediat o casieră care posedă limba română în scris și cetit.

(2) 1—?

Partea Literară.

O mică neînțelegere.

Farsă într'un act de GONDINET, tradusă de diletanții din Blaj.

(Continuare).

SCENA IV.

Cecil singură.

C. (Povestește cu pasărea) Scumpa mea, tu nici nu ciripești!... Așa-i că te-am crescut prea gingașă? Ți! ți! ți! pi! pi! pi! Nu cânti dragă? Te jenează poate lumina? Stai, am să-ți ajut (Se pleacă la hârtii, cântând ceva. Le aruncă în toate părțile.) Toate sunt prea mici. (Tot caută apoi îndreptându-se la masa de scris, rupe o foaie din manuscrisul lui André). Așa! Asta o sa fie destul de mare. (Aldargă la fereastră și acopere colivia). Ți place? Mai dorești ceva? Dar acum să-mi cânti.

SCENA V.

Cecil, André.

A. (Vine din mijloc). Cu asta așa fi împrăvit. A. ești aci Cecil? Așa dară, pe cum ne-am fost înțales, de noi îi acasă, când vine nenea. Dar sînte Dumnezeu! Cum ești tu gătită?!

C. Ce țiți! Nu-ți place ceva?

A. (Răzând) Pe jumătate regină, pe jumătate burgheză de rând! Ce crezi tu de îmbrăcămintea ta? Și ce atărnă pe aci?

C. Domnul meu, acestea sunt dantele fine!

A. Ți cred, dar pentru ce nu îmbraci haina de casă?

C. Pentru că am pierdut cheia dulapului, în care țin hainele de casă.

A. Ei bine, atunci ia-ți haina sură, care ai purtat-o ieri. Te prinde, de minune.

C. Dar i-au căzut câți-va nasturi.

A. Ia atunci haina drap, care atărnă în antișambră în cuier de câteva zile.

C. Da atărnă, fiindcă i-s'au desfăcut de câteva zile cutele!

A. A! Asta totuși e prea mult.

C. Dar scumpul meu... (se alipește de el și i-se lingusește), schimbă-ți mntra posomorită și desperată. Așa vezi! Așa-mi placi! Asta-i fața adevărată a scumpului meu André, pe care-l ador atât de mult!

A. Așa mi-se întâmplă totdeauna. Mă desarmezi cu linguirea ta. Dar te rog spune-mi, cum se poate, ca o nevastă așa de frumoasă și dragută ca tine, o femeie așa putea zice așa de perfectă ca scump ingerașul meu, să aibă un eusur care stă să întunece toate calitățile nobile care-o împodobesc? Cecil dragă, spune-mi na-i putea tu iubi ordinea ceva mai mult!

C. (Râde) Când îmi vorbești într'un ton așa de grav îmi vine să cred, că e vorbă de cine știe ce lucru mare, de-o chestie vitală.

A. De bună seamă chestie vitală. Natura te-a lipsit de un simț, care... Ah tocmai, astăzi, când aștept pe nenea. Bunul meu unchiu, care abia te-a văzut câte-va momente în ziua cununiei noastre între numeroșii nuntași ne va cerceta la vatra noastră familiară și iată ce găsește! (Se plimbă mănios în sus și în jos). E un provincialist tipic buriac, oficial penzionar, care s'a obișnuit cu cea mai mare ordine și simplitate.

Ba mai e puțin timid și nervos... Doamne, ce va zice, dacă ne găsește în acest hal.

C. M-oi face luntre și punte numai să-i câștig simpatiiile prin drăgălășia mea. Ști tu de altfel, că oamenii dela țară se încântă mai mult de mâncări și beuturi, ș'apoi i-am pregătit eu un dejun splendid, care-mi va face cinste.

A. Intr'adevăr? Vezi asta-mi place!

C. (Îi se aruncă în gât) Ne-am împăcat?

A. (O sărută pe frunte) Te iubesc nevastă! Dar lasă-mă să plec acum la pacienți, că peste o jumătate de oră o să dau pe acasă, poate va veni pe atunci și nenea.

C. Poți merge liniștit, n-o să ne facem de rușine.

A. (Arătând hârtiile împrăștiate) Dar cine a făcut din nou dizordinea asta grozavă?

C. Am căutat cheia, dragă și...

A. Pe cinste, Ți trebuie o doză de răbdare ca să te poți stăpâni!

C. Dar bine dragă! Se mai plătește să-mi faci reproșuri pentru o nimica întreagă? Las că te-oi aranja eu toate.

A. Tu, scump ingerașul meu, tu! (Observă pe masă manuscrisul rupt, cu mânie). Ce vād aci? Din manuscris îmi lipsesc câte-va file! Asta-i opera ta Cecile? Spune-mi repede!

(Va urma)

Noaptea sf. Bartolomeu.

După BOLANDEN.

Trad. de *Aurel B. Gajia*, profesor.

(Continuare).

— Se vede că admiralul ți-a spus atari lucruri, cari te fac să suspizionezi pe mamă-ta.

— Da, așa ceva mi-a spus, zise regele. A spus numai adevărul.

— Adevărul, pe care mamă-ta nu poate să-l audă?

— Il poate auzi toată lumea! Dumnezeuule, admiralul are dreptate. Coligny cel mai credincios prietin și oficial al meu. Iarăși eu trebuie să fiu stăpân, după-cum a zis el. În Franța singur unul să fie stăpân și acela să fiu eu, nu șpaniolii. Inseamnă-ți bine aceasta doamnă!

Ecaterina ascultă, simțindu-să jignită. Apoi și-a întors capul către prințul Anjou.

Ai auzit? zise încet. Încă nici pe patul de moarte nu poate nefericitul să nu agite. Pericolul trebuie oprit repede.

Anjou îi făcu semn că așa e.

Regele ajungând în Louvre și-a dimisuita. Ca un mic compliment voi să se despartă de mamă-sa, care îl reținu.

Ascultă-mă, zise ea.

Și ce-i năcazul? Spune dar scurt, zise regele întorcându-să numai de jumătate către regina.

— Când ne-am dus la locuința lui Coligny și ne-am reintors în Louvre, nu ți-s'a părut suspectă purtarea parisienilor, zise Ecaterina? N'am observat nici o bucurie pe fetele lor, că își vād pe regele. Prin vizită ce ai făcut-o admiralului poate jigniși pe hugenoți. Ce voești să zici? Spune mai departe!

— Spusele mele îmi întăresc cele ce

le-am zis, afirmă Ecaterina. Griji însă să ascuți spusele mamei tale.

Apoi s'a depărtat.

Carol n'a zis nimic și sta locului. Se părea că o chiamă tadarăpt.

Cum suspicionează regele?

Cuvintele mamei pe Carol l'a intristat. Deja din mai multe părți auzise ura parisi-enilor față de Coligny și partizanii acestuia. La aceasta au influențat mult și anumite chestii religioase. Puțini s'au abătut dela religia catolică. Majoritatea poporului erau catolici infocați.

Catolicismul îl aflăm chiar și în Paris scrie veneziianul Correr, deși hugenoții sau folosit de toate mijloacele să-și lătească învătăturile lor.

De convingerea aceasta religioasă a poporului s'a folosit și prințul Henric de Lotharingia. El însuși zilnic asculta sf. Misă și pentru aceea el era și iubit peste măsură de poporul din Paris.

Carol IX. toate aceste le știa foarte bine. Și-adus aminte de vorbele mamei sale, care zicea că poporul își va ridică la tron pe unul dintre principii, pe cari îi iubește mai mult. Știa bine, că el a jignit pe francezi prin faptul, că a favorizat pe hugenoți. Adese mergea pe străzile Parisului, conversa cu erășonii și n'a observat, că doar poporul ar fi iritat împotriva lui. Cu toate aceste nu s'a putut liniști. I-a venit pofta ca el să se convingă despre toate.

Așa s'a cugetat până seara fără se decidă ceva. Atunci sosi la el cu o epistoală trimisul lui Coligny. Ceea-ce nu i-a succes să efectuească el după o lungă cugetare, a făcut-o Riviere.

— Principele de Lotharingia te-a lăudat mult că ai o bună cunoștință pentru cai. Nu ai fi aplicat iubite Marquis, să joci câteva oare rola unui cumpărător de cai?

Hugo cugeta, că regele își bate joc de el.

(Va urma).

Posta Administrațiunii.

Am primit și chitam abonamentul dela: *Szt. B. I. Ungvár* pe 1913 sem. 1-iu. Dară de pe an. 1912 trimestrul ultim e în restanță. — *Oena-Dezului* pe 1913 sem. 1-iu. Anii 1895—1902 sunt în restanță. Binevoii a-i regula și pe aceștia. — *Ticvaniul-mare* pe 1912. — *Bél* pe timpul din 1/10 1908 până în 1/4 1911. Deci, mai restează pe timpul din 1/4 1911 până la finea an. 1912. — *A. B. Șimleu*, pentru *Bănișor*, *Hurez*, *Mal*, *Stârciu*, *Cizer*, *Crasna*, *Marin*, *Pria*, *Seredin*, *Șimleu*, *Drighiu*, *Sig*, *Fizeș*, *Giumelciș*, *Halmosd*, *Iaz*, *Vălcăul ungiuresc*, *Vălcăul român* și *Cehiu* pe 1913 sem. 1-iu. — *Lozna-mare* pe 8 luni, diu 1/4—1/12. 1912. — *Ciunga* pe 1912. — *Cuhe* pe April-Dec. 1912. — *Ibișdorful-săesc* pe timpul din 1/11. 1905 până în 1/2 1907. — *Gurariului* pe timpul din 1/5 1911 până în 1/5 1912. *Dr. St. P. Arad* pe timpul din 1/3 1911 până în 1/3 1912. — *Câmpul lui Neag* pe 1913. De quită pentru rațiuni servească recepisa postală cu provocare la chitarea prezentă. — *Puin* pe 1912. — *Groși* pe 1902 întreg și din 1903 sem. 1-iu. — *Váradcehi* pe 1912. *Blaj* pe 1912. — *Ana P. Blaj* pe 1913 sem. 1-iu.

Proprietar, editor și redactor responsabil:

Augustin Gruția.

1000 metri

Lemne de foc,

crepate, calitate bună, așezate gata în vagon câte 10,000 kilograme, ab Szováta, liferează cu prețul de

140 coroane

SCHUSZTER MÁRTON
în SZOVÁTA.

(116) 7—7.

Sculptor român.

În atelierul firmei

Ion și Aurel Cotîrlă

sculptori tãmplari și auritori în **Oravița română** (Oráviezafalu Krasószörény megye).

Premiați cu medalii și diplome dela expozițiile: București, Sibiu, Panciova și Lugoj. Să lucrează: Iconostase (temple), tronuri, jeturi, ripide, chivote etc. adecă întreg aranjamentul bisericesc, în ori ce stil, l'a dorință și în bizantin cu motive românești și cu prețuri absolut solide. La dorință pot veni la fața locului, pe speșele mele, pentru deplina înțelegere asupra lucrărilor. Spre asigurare, nu se cere înainte nici un ban până după predarea lucrului: un favor, ce dela străini nu să poate avea. La cerere servesc cu atestate dela lucrări de până acum. Se capătă chivote și ripide cu prețuri foarte reduse, să se ceară de probă desemnuri.

Rog binevoitorul sprijin Românesc.

(112) 8—25

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate foarte modern,
supraveghiere medicală constantă.

Telephon 88—99.

Birou central, stabiliment medical:

Budapesta, Ferencz-körut 29.

Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. și
4—5 p. m.

(9) 51—52

Director-șef

Dr. Cosmutza.

AVIZ.

Se vând 7000 metri cubici lemne uscate de foc. — Depărtare de gară 7 klm. Informațiuni dă Majoros István din SZOVÁTA.

(1) 3—3

„CONSUM“ societate comercială pe acții în Blaj.

CONVOCATOR.

P. T. Domnii acționarii ai societății comerciale pe acții »Consum«, se invită cu onoare în sensul §. 18 din statute la a XXI. (douăzecișuina) adunare generală ordinară care se va ține la Blaj în 8 Februarie st. n. 1913. după amiază la 3^{1/3} ore în localul »Casinei române«.

Obiectele vor fi:

1. Esmiterea unei comisuni de 3 pentru constatarea acțiilor depuse, a acționarilor prezenți și a plenipotențelor înainte (§. 23 din statute).
2. Deschiderea adunării, denumirea notarului și esmiterea alor doi membrii pentru supravegherea scrutiniului și verificarea procesului verbal.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere, bilanțul pe anul 1912 și darea absolutului.
4. Propunerea pentru liquidarea societății.
5. Alegerea licuidatorilor, eventual întregirea direcțiunii, și statorirea marcelor de prezență pe 1913.

Domnii acționarii, cari voiesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiat, sunt rugați a-și depune la cassa societății acțiunile și eventual documentul de plenipotență cel mult până în 7 Februarie n. la 12 ore din zi.

„Consum“, societate comercială pe acții.

Dir ecțiunea:

Gavril Pop, m. p.
președinte.

Muntean, m. p.
membru în direcțiune.

Onorată Adunare generală!

Comitetul de supraveghere — conformându-să îndatoririlor ce-i impun statutele a scontrat cassa, a examinat de repețite-ori bilanțele lunari pe cari confruntându-le cu cărțile de contabilitate, le-a găsit bine deduse.

S'au vizitat magazinele și pivnițele unde s'a convins despre buna ordine. Acelaș comitet examinând bilanțul de pe anul 1912 îl primește.

Pe baza raportului nostru propunem Onoratei adunări generali, să binevoiască a lua spre știre acest raport, a aprobă bilanțul anului 1912 și a dă atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghere absolutor pe anul trecut de gestiune, și să se pronunțe asupra propunerii de liquidare.

Blaj, la 9 Ianuarie 1913.

Comitetul de supraveghere.

Gontul Bilanț pe anul 1912.

ACTIVE—VAGYON	cor.	fil.
Numărar în casă — Pénztárkészlet	551	62
Mărfuri — Árukészlet	29.697	95
Debitori — Adósok	10.733	83
Depuneri — Betétek	3.228	60
Timbre — Bélyegkészlet	1.500	—
Cheque — Cheque számla	99	87
Mobilier — Szerelvény	680	—
Pierdere — Veszteség	39.270	55
	85.762	42

Mérlegszámla 1912 évre.

PASIVE—TEHER	cor.	fil.
Capital de acțiuni — Részvénytőke	78.500	—
Creditori — Hitelezők	7.262	42
	85.762	42

Gontul profit și pierderi.

EȘITE—KIADÁS	cor.	fil.
Contribuțiune — Adó	998	46
Accis — Fogyasztási adó	258	50
Spese curente — Fenntartási költségek	1.118	13
Fracturi și Porto — Fúvardij és Postabér	5.711	29
Salare — Fizetések	4.060	—
Marce de prezență — Jeleléti jegyek	102	—
Chirie — Házbér	1.825	—
Competință de timbru — Bélyegilleték	73	32
Pierdere din 1911 — 1911 évi veszteség	48.849	73
	62.996	43

Nyereség és veszteség számla.

INTRATE—BEVÉTEL	cor.	fil.
Din vânzare de mărfuri — Árucikkek árulásából	22.124	13
Din vânzare de timbre — Bélyegárulásból	210	22
Interese — Kamatok	160	37
Cassa sconto — Pénztárengedmény	1.231	16
Pierdere — Veszteség	39.270	55
	62.996	43

Blaj, din ședința direcțiunii, ținută la 9 Ianuarie 1913.

Sever Pop m. p.
conducător.

Direcțiunea:

Gavril Pop m. p. Domșa m. p. Dr. I. Maniu m. p. Dr. O. Prie m. p. Dr. I. Rațiu m. p. G. Precup m. p. V. Suclu m. p. I. F. Negruțiu jun. m. p. Victor Muntean m. p.
președinte.

Dr. Izidor Marcu m. p.
președinte.

S'a revăzut și s'a aflat în consonanță cu cărțile purtate în ordine. Blaj, la 9 Ianuarie 1913.

Iacob Mureșianu m. p.

Ioan Fodor m. p.
Membrii comitetului de supraveghere.

Alesiu Pop m. p.

Dionisiu Trifan m. p.